

glavništvo: Ljubljana, analjeva
ulica 6. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja „Življenje in svet“

Uredništvo:

Ljubljana: Knašjeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126
vsa ponedeljek jutraj. — Na-
roča se posebej in velja po pošti
prejemana Din 4.—, po raznašal-
cih dostavljena Din 5.— mesečno.
Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.
Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.
Ponedeljska izdaja „Jutra“ izhaj.

Francoski odgovor Hitlerju

Francija bo protestirala pri Društvu narodov zaradi kršitve versajske mirovne pogodbe in lokarnskega pakta

Pariz, 8. marca. AA. Agencija Havas poroča, da je francoska vlada že večeraj sklenila, da bo pri Društvu narodov protestirala proti nemški enostranski odločitvi št. 42, 43 in 44 versajske mirovne pogodbe ter lokarnskega pakta. Sličen sklep bo sprejela tudi belgijska vlada. Ne glede na to diplomatsko akcijo so pristojne francoske oblasti izdale tudi že vse varnostne ukrepe, ki so potrebni zaradi ponovne vojaške zasedbe doslej demilitariziranega Porenja. Takozvani dispozitiv varnosti je stopil že v veljavo. Vse vojašnice dobijo takoj posadke, ki odgovarjajo njihovim učinkom. Vsi dopusti vojaštva so z današnjim dnem ukinjeni. Vojski na dopustu se morajo takoj vrniti h kadru. Za sedaj vojaški krogi še ne računajo s tem, da bi pozvali pod zastavo rezerviste, ker se je vlada postavila na stališče, da mora prej svet Društva narodov na osnovi francoskega, belgijskega in morda še kakšnega drugega protesta uradno ugotoviti, da je nemška vlada prekršila pogodbo.

Flandinova izjava

Francoski zunanji minister Flandin je smotil glede na Hitlerjev govor v nemškem parlamentu izjavil novinarjem naslednje:

Neki pariški list je 28. februarja objavil razgovor z nemškim državnim poglavarjem, ki se je v njem slovesno izjavil za francosko-nemško pomirjenje. Ta izjava je izzvala vso pozornost francoske vlade. Zunanji minister je glede na to manifestacijo v svojem govoru v parlamentu naglasil potrebo zblizanja obeh držav, čeprav je nemška vlada še pred letom dni odklonila odgovor na predloge, ki so ji bili v to svrhu predloženi, in je zavzela stališče, da ni tudi lani meseca novembra, ko ji je francoski poslanik predlagal sklenitev lokarnskega pakta. Nemška vlada se je sklicevala na splošni mednarodni položaj in zahtevala odgovoren pogajanje. Francoski poslanik v Berlinu je 29. februarja prejel navodila, naj nujno preda avdienco pri kancelarju in ga pripravi do tega, da bi natančneje povedal, na kakšni osnovi bi moglo po njegovem mnenju priti do zblizanja, ki si ga Francija želi v prav toliki meri kakor Nemčija. Poslanik g. Francois Poncet je takoj izpolnil dana navodila. Bil je v avdienci pri Hitlerju in v prisotnosti zunanjega ministra Neuratha je dobil 2. marca odgovor, da bo to vprašanje nemška vlada še proučila in da bodo francoski vladi v kratkem roku predloženi predlogi konkretnijega značaja. Nemška vlada je od nas zahtevala v svrhu olajšanja pogajanj, ki so se tako pričela, da bi ostal poset francoskega poslanika začasno tajen. To željo smo izpolnili. Ko mu je bilo večeraj sporočeno, da ga želi g. v. Neurath videti, je g. Francois Poncet hkratu prejel tudi sporočilo o spomenici, s katero je nemška vlada enostavno odpovedala lokarnski pogodbi in napovedala, da bo takoj izdala odredbe v skladu s to svojo odločitvijo.

V paktu pa je med tem izrecno določeno:

Grožnje s sankcijami proti Nemčiji

Danes se je francoska vlada ponovno setala, da s širših vidikov prouči načelne sklope, ki so bili sprejeti na večeršnjem sestanku prizadetih ministrstev.

Kako silen vtis so napravili ukrepi nemške vlade in Hitlerjev govor na francosko javnost, pričajo tudi današnji pariški listi, ki vsi složno z vso oostrostjo zavračajo enostransko odpoved lokarnske pogodbe in novo prekršitev določb mirovnih pogodb. Listi kategorično pobijajo nemško argumentacijo, ki skuša odgovornost za najnovejšo nemško ukrepe naprti podpisnikom francosko-ruskega pakta. Vsi naglašajo, da je nemško postopanje diplomatskega tudi z materialnega vidika popolnoma nemogoče, ter izražajo naravnost strah zaradi posledic, ki bi jih lahko izzvali najnovejši berlinski ukrepi. Vsi pozivajo javnost, naj ohrani hladno kri. Vsi soglasno odobravajo sklep francoske vlade, da protestira pri DN, ki je jamstvo za lokarnski pakt.

»Figaro« pravi med drugim, da berlinski dogodek daleč presega vse meje francosko-nemških odnosov in da predstavlja mednarodni atentat. S tega vidika je treba tudi presojati ta nemški čin. Države, katerih zastopniki so se po konferenci v Streei v Ženevi posvetovali o načelu nujnih odredb, ki jih je treba izdati proti državam, ki enostransko prekršijo pogodbo, so dolžne doznati posledice, ki morajo nastati spriču »skusa papirja« z dne 7. marca. V takem trenutku ne more biti niti govora o kakih pogajanjih.

»Petit Parisien« ugotavlja, da je Hitler svoje sklepe navedel v spomenici, o kateri je treba najmanj reči, da predstavlja čisto verigo zablod in netočnih trditve. Odredbe, ki jih bo treba izdati in sklepi, ki bodo morali biti sprejeti proti tej spomenici, bodo največje pomena. Francoska vlada se v sedanjih trenutkih ne sme obotavljati.

no, da ostanejo vse določbe v veljavi, dokler svet DN ne sprejme kakšnega nasprotnega sklepa. Nemška vlada se sklicuje na rusko-francoski pakt ter ga povsem netočno interpretira, trdeč, da je nezdrav. Jiv z lokarnskim paktom, dejstvo pa je, da je francoska vlada o njem podala svoje konkretne izjave skoraj že pred tisoč dni in da so bile te izjave sprejete in priznane od vseh ostalih držav, ki so sklenile lokarnski pakt. Ne glede na to, da pripisuje svojem postopanju, bi morala nemška vlada, če se ji je zdelo, da diplomatska akcija ne bi zadostovala, da bi se uveljavila arbitražna procedura, kakor jo za take primere določa sama pogodba, ki sta jo podpisali francoska in nemška vlada.

Na poslanikovo vprašanje, ali je spomenica, ki mu je bila predložena v telu dopoldneva, odgovor, ki so mu ga pretekli ponedeljek obetali, so mu odvrgli, da je nemška vlada spoznala, da razgovori, ki so se pred kratkim pričeli, na tej osnovi ne bi mogli dovesti do rezultata in da je odgovor na takratno francosko vprašanje vključen v spomenico. Potemtakem je akcija za zblizanje Francije in Nemčije preneha na osnovi enostranske odpovedi pogodbe, ki je bila svobodno sklenjena in ki je imela po zamislih njenih avtorjev predvsem to nalogo, da omogoči priprave za dovršenim dejanjem, ki je povsem nasprotno pogodbi, saj je nemška vlada obenem pričela pošiljati svoje vojaške oddelke na porenško ozemlje.

Naka vlada se zaveda, da je njena dolžnost objaviti vse javnosti navedene okoliščine. Z vso pozornostjo je proučila namško spomenico. Ne glede na druge ukrepe je takoj navezala stike z ostalimi vladami držav, ki jih veže lokarnska pogodba, v svrhu skupnega nastopa proti enostranski odpovedi pogodbe. Zvesta lokarnski pogodbi je vlada sklenila apelirati na svet Društva narodov.

»Journal« približa, da se je Nemčija zopet enkrat postavila po robu vsemu svetu. Hitler upa, da bo lahko maneviral med Parizom, Londonom in Rimom. Zato tudi pravi, da le pospešuje ojačanje bloka miru in reda v Evropi, toda te besede ne smejo nikogar prevarati. Ohraniti je treba hladno kri in popolno sposobnost razmišljanja in odločevanja. Sedaj ne gre več za to, da se s preventivnimi ukrepi prepreči zlo, kakor je bilo to v pretekli jeseni, ko je Mussolini koncentriral svojo vojsko na Brennerju, nego gre za to, da se popravi že storjeno zlo. Tudi sedaj bo treba de facto ugotoviti, ali bodo prizadete sile smele sprožiti sankcije proti Nemčiji.

»Echo de Paris« poziva v svojem članku narod najprej k slogi in hladnokrvnosti. Nato ugotavlja, da sedaj nastopa čas, ko se bodo pokazali sadovi politike slabosti in iluzij, ki se je celih 10 let vodila proti Nemčiji. V drugem članku izraža mnenje, da mora DN brezpogojno odrediti sankcije tudi proti Nemčiji. Gospodarski položaj Nemčije je zelo nestabilen in se ne bi mogel upirati sankcijski akciji. Državna banka razpolaga le z nezadostno rezervno zlata. Prepoved uvoza blaga iz Nemčije, bi pomenila nenjeto težak udarec, in države, ki bi sodelovale pri sankcijah bi se morale s posebnimi vojaškimi sporazumi pokazati popolnoma solidarne. Francija lahko računa na svoje prijatelje.

Glavno socialistično »gasilco« sodi, da »berlinska oderska poteza« ne bo mogla izzvati vojne. Hitler predlaga pogajanja, da se prouči položaj. Po mnenju lista je treba nemškemu kancelarju na to odgovoriti iz Ženeve, ker mora Francija in Velika Britanija znova rešiti mir.

Tudi neki drugi socialistični list poziva k solidarnosti vseh Francozov da se očuva mir.

»Petit Journal« pa ugotavlja, da je v vsej zadevi edino tolažilno stališče Italije, ki je izredno korektno kar je treba priznati. Mussolini proti vsem pričakovanjem ni hotel komplicirati situacije in se zvezati z Berlinom.

Vojaški dopusti v Franciji ustavljeni

Pariz, 8. marca. g. Na vprašanje v ministrstvu za narodno obrambo, ali so resnične govorice, da so bili ustavljeni vsi vojaški dopusti, so dobili listi informacijo, da nedeljski dopusti niso ustavljeni splošno, zato pa dejansko v območju nekaterih armadnih zborov.

Vojaška posvetovalja v Parizu

Pariz, 8. marca. AA. Večera popoldne se je po sprejemu avteničnih vesti o nemški odpovedi lokarnske pogodbe in vojaški zasedbi Porenja vršila v zunanjem ministrstvu konferenca, ki so se je udeležili glavni faktorji francoske zunanje in vojaške politike, poleg zunanjega, vojnega, letalskega in mornarskega ministra tudi šefi vrhovnih generalnih štabov vojske, letalstva in vojne mornarice.

Sklepi francoske vlade

Pariz, 8. marca. AA. Popoldne ob 14. je bil objavljen uradni komuniké o seji francoske vlade, ki se glasi:

Tudi Anglija protestira

Nemška prekršitev lokarnske pogodbe je v nasprotju z nemškimi izjavami in obljubami v zadnjih mesecih

London, 8. marca. AA. Zunanji minister Eden se je večeraj sestel z nemškim poslanikom v Londonu in kakor se je zvedelo, je protestiral proti nemški enostranski odpovedi lokarnske pogodbe, nekaterih določb mirovnih pogodb. V svojem protestu se je skliceval na to, da je nemška vlada po svoji svobodni volji priznala lokarnsko pogodbo, in da je zato enostranska odpoved v nasprotju z njenimi faktičnimi obveznostmi obenem pa tudi v nasprotju z nemškimi izjavami v poslednjih mesecih, posebno pa še z zagotovilom, ki ga je dal nemški zunanji min. Neurath v Londonu, ko je prišel na pogreb pokojnega kralja Jurija. Kakor zatrjujejo, je Eden izjavil nemškemu poslaniku, da nemško postopanje ki z dovršenimi dejstvi izpodbija nove predloge za pogajanje, nikakor ni pravilno.

V ostalem so angleški uradni krogi popolnoma rezervirani in smatrajo, da še ni nastopil trenutek, da podajo svoje izjave. Predvsem je treba nastali položaj objektivno proučiti. Zaradi tega so ostali danes vsi pristojni ministri v Londonu in se ves dan posvetovali o stališču, ki ga naj zavzame angleška vlada napram najnovejšim nemškim uprekom. Za jutri dopoldne je tudi napovedana seja celotne angleške vlade.

Kar se tiče sklepa francoske vlade, da protestira pri Društvu narodov zaradi nemške prekršitve lokarnskega pakta, smatrajo, da se bo ta protest naslanjal na čl. 4 lokarnske pogodbe. Pri tem poudarjajo, da se bo gotovo uvedlo postopanje, ki je določeno za primere, ki ne spadajo v delokrog odbora za poravnave nastalih sporov, kakor to odreja čl. 3 lokarnske pogodbe in za kar je pristojen zgolj svet Društva narodov.

Zanimivo je, da smatrajo angleški politični krogi, da je rimska vlada sprejela poziv ženevskega odbora trinajstih glede mirovnih pogajanj zaradi vzhodno-afriškega spora načeloma zgolj zaradi nemške odpovedi mednarodnih določb o demilitarizaciji Porenja. V ostalem je angleško javno mnenje v tem pogledu razdeljeno v dva tabora. Eni so mnenja, da se je Mussolini sporazumel s Hitlerjem v pričakovanju, da bodo dogodki pokazali, ali je indigacija v Angliji zaradi prekrševanja pogodb v sorazmerju z močjo prekršiteljev, drugi, ki so blizu vladi, pa so mnenja, da se je Mussolini odločil za pristane na ženevski poziv zaradi tega, ker bi pomenil nemški povratek v Ženevo v primeru neuspeha vzhodno-afriških mirovnih pogajanj silno ojačanje sankcijske akcije proti Italiji.

Izmed listov »Star« se najbolj obetežu je nastali položaj z vidika angleške vlade. List ugotavlja mnenje angleških ministrov da je položaj resen, da pa ni nikakega razloga za paniko. Pomen nemških predlogov je nedvomno velik. Ti predlogi predstavljajo le še razlog več, da ostane Evropa

Ministrski svet se je sestel dopoldne v Elizejski palači, kjer je imel sejo pod vodstvom predsednika republike Lebruna. Zunanji minister Flandin je informiral ministrski svet o vseh posebnih vesteh, ki jih je dobil o položaju. Ministrski svet je proučil tudi nemško spomenico in ugotovil, da ni sprejemljiva. Sklenil je, da v smislu lo. karnskega pakta vsa zadeva takoj predloži svetu Društva narodov in da prične nemudoma s posvetovalnjo z zastopniki sil, ki so sklenile lokarnski pakt. Ta posvetovalnja se bodo pričela v torek v Parizu.

Vojni minister general Maurin je poročal o nevarnostnih odredbah, ki so bile izdane že takoj prvi trenutek, kakor tudi o pokretu vojaških oddelkov v smislu vladnih odredb. Vojni minister in ministra za vojno mornarice in vojno letalstvo so bili pooblašeni, da izpopolnijo te odredbe, ako bodo to zahtevale razmere.

Vlada bo v vsem tem obvestila obe zbornici ob pričetku njunih sej, ki bosta v torek popoldne.

Nemški odgovor

Berlin, 8. marca. AA. DNB je objavil o komunikéju, ki je bil izdan o današnji seji francoske vlade naslednji komentar:

Vse, kar je Nemčija doslej ponudila Franciji, so Francozi odbili in označili za nesprejemljivo:

1. Vsaka razorožitev je bila za Francijo nesprejemljiva. 2. Vojska 200.000 vojakov je bila za Francoze nesprejemljiva, 3. vojska 300.000 vojakov je bila za Francoze nesprejemljiva, 4. pomorski sporazum z Anglijo, edini sporazum o omejitvi tonaže v splošnem, je bil za Francijo nesprejemljiv, 5. načrt letalskega pakta je bil za Francoze nesprejemljiv, 6. kar se tiče kolektivnega pomorskega sporazuma, so se Francozi postavili ob stran in se niso hoteli pogajati v Nemci, 7. dne 7. marca je vodja države postavil dalekosežne predloge za pomirjenje Evrope.

Francija je doslej vse vedno zavračala. Ali bo tudi sedaj opustila to priliko?

mima in da poskrbi, da Hitlerjevo postopanje ne bo izzvalo učinkov, ki bodo za Nemčijo prav tako katastrofalni kakor za vse ostale evropske države. Hitler je poslal svoje vojske v demilitarizirano Porenje, na drugi strani pa je postavil tudi po vsem pozitivne predloge. Evropske države morajo te predloge proučiti, jih čim bolj preizkusiti in se prepričati, ali bi jih bilo mogoče konkretizirati v korist vsega kontinenta.

Narodna skupščina se danes zopet sestane

Prvi je na vrsti proračun vojske in mornarice — »Pravda« o pomenu rekonstrukcije vlade — Preiskava o atentatu

Beograd, 8. marca. p. Predsednik narodne skupščine Stevan Čirč je sklical za jutri ob 10. dopoldne zopet sejo skupščine. Na seji se bo najprej predstavila rekonstruirana vlada dr. Milana Stojadinovića, nato pa pride kot prva točka na dnevni red poročilo imunitetnega odbora o izročitvi poslanca Arnaudovića sodišču. Potem se bo nadaljevala razprava o proračunu. Na vrsti je proračun ministrstva za vojsko in mornarico.

Današnja »Pravda« piše, da je z vstopom predsednika Seljačkega kluba posl. Vojislava Djordjevića v vlado njen položaj toliko ojačen, da bodo neovirano sprejeti ne le državni proračun kakor tudi drugi zaka-

Velik protestni shod v Beogradu

Beograd, 8. marca. r. Na trgu pred Narodnim gledališčem je bil danes velik shod beograjskega prebivalstva, da protestira proti poizkušani atentatu na ministrskega predsednika in zunanjega ministra dr. Milana Stojadinovića. Zborovanje je otvoril ob 11. Drada Todorović z govorom, v katerem je rekel, da je bil shod sklican na iniciativo prebivalstva samega, ki je hotelo dvigniti svoj glas proti nezasišanim metodam v našem parlamentarnem življenju in obsoditi zločinski poskus atentata na ministrskega predsednika. Todorović je zaključil svoj govor z vzkliki Nj. Vel. kralju Petru in kraljici Mariji, Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu, kraljevima namestnikoma dr. Stankoviću in dr. Petroviću ter ministrskemu predsedniku dr. Stojadinoviću. Pozdravi so bili sprejeti z navdušnimi ovacijami.

Na shodu so govorili industrijalec Milan Vapa, predsednik zveze trgovcev v Beogradu Nedeljko Savić, urednik »Ratničkog Vijesnika« Milorad Simonović, rezervni oficir Stojan Stanković, neki krojaški de-

»Evening Standard« ugotavlja, da je dandanes strateški položaj kakršnegakoli demilitariziranega ozemlja neznamen, ker ga lahko letala v nekaj minutah preletijo, motorizirana vojska pa v nekaj urah prekoraci. Pomen militarizacije Porenja ima po Hitlerjevih besedah simboličen značaj. Dejansko bi se lahko pojavili izza večerajšnjih dogodkov jasni pogledi na razvoj evropskega miru. Kljub strašnemu sporu, ki ga bodo Hitlerjevi ukrepi izzvali, bo morda nemška odkrita prisvojitev pravice do ponovne oborožitve v bodočnosti vendarle dovela do svobodne izmenjave misli o nemško-francoskih spornih vprašanjih, ki doslej ni bila mogoča, ker so Hitlerjevi načrti povzročali ves čas le preteče govorice in hude skrbi.

Kaj pravi Italija

Rim, 8. marca. AA. Listi poročajo, da je vojaška zasedba Porenja in odpoved lokarnske pogodbe tudi v Italiji izzvala splošno pozornost. Državni podtajnik v zunanjem ministrstvu Savich se je snoči sestel s francoskim, angleškim in belgijskim poslanikom ter z vsakim posebej razpravljal o nastalem položaju. Italijanska vlada še ni zavzela svojega končnega stališča, toda poučeni krogi naglašajo, da dokazuje njen odgovor na poziv ženevskega odbora trinajstih, da se bo skrbno čuvala zavzeti stališče, ki bi jo implicite postavilo na nemško stran. Pri tem naglašajo, da je bil italijanski odgovor na ženevski poziv prvotno formuliran mnogo obsejnej in da je italijanska vlada sklenila izreči na še vse bolj formalen način svoj pristane na mirovna pogajanja, da pa je bil spriči vesti o najnovejših dogodkih v Nemčiji trenutno omejen. Besedilo odgovora bo izročeno tajništvu Društva narodov jutri. Bržkone se bo zaradi nemškega koraka še nekoliko vsebinsko izpremenilo.

Splošno poudarjajo, da je pomen Italije na evropskem mednarodnem področju spriči večerajšnjega nemškega koraka vsekakor narastel. V ostalem si rimski krogi niso edini, kakšne učinke bodo imeli večerajšnji dogodki. Vsekakor mora biti Italija pripravljena na vsako eventualnost. Zato so razni fašistični organi tudi že prejeli podrobna navodila za morebitno civilno mobilizacijo.

Pesimizem Moskve

Moskva, 8. marca. AA. Tu sodijo, da bodo sklepi in izjave kancelarja Hitlerja povzročili hude posledice, toda sedaj je položaj vsaj čist. Doslej se ni vedelo, kakšne so prav za prav prave namere kancelarja Hitlerja. Po odpovedi lokarnske pogodbe zapadne sile nimajo več garancije za svojo varnost. Končna odločitev je na strani Anglije, ker je sedaj nastopil čas, ko se bodo morale potrditi Baldwinove besede, da je Ren v nekem smislu meja velike Britanije.

ni, o katerih razpravljajo skupščinski odbori. Dalje zatrjuje »Pravda«, da bo mogla sedaj vlada izpolniti svoje obljube in se v teku sedanega zasedanja predložiti narodni skupščini politične zakone.

Pri preiskavi v stanovanju nar. posl. Dragice Stojadinovića so našli v kleti večjo množico orožja, zlasti revolverjev.

Na policiji so zaslišali tudi god. Danico Velji pri kateri je stanoval posl. Arnaudović. Preiskovalni organi pripisujejo posebno važnost njemu izjavi, da so se v njegovem stanovanju pogosto zbirali boljše občebleni ljudje, ki so se razgovarjali pozno v noč.

lavec in dva akademika. Vsi govorniki so ogorčeno obsodili atentat in izrazili svoje zadovoljstvo, da je dr. Stojadinović srečno ušel tej nevarnosti. Končno je bila sprejeta resolucija, ki pravi: »Beograjski meščani in pristajši JRZ, zbrani na imponentnem mitingu v Beogradu, najodločneje in z gnusom obsodijo atentat na dr. Milana Stojadinovića, predsednika kraljevske vlade, ter izražajo svoje nedeljene simpatije za srečno rešitev. Zahtevajo, da se krivci najstrožje po zakonu zasledujejo in kaznujejo, vlado pa prosijo, da še nadalje vztrajala pri delu za normalizacijo razmer v državi in uvedbo demokratskega režima«.

Čestitke dr. Stojadinoviću
Beograd, 8. marca. r. Ministrski predsednik dr. Stojadinović se vedno prejema iz Jugoslavije in iz inozemstva številne čestitke, da je srečno ušel atentatu. Med drugimi so večeraj popoldne prispele brzogajne čestitke od poljskega zunanjega ministra Becka, od rumunskega zunanjega ministra Titulescu in od predsednika grške vlade Demetria.

Kronika od sobote do ponedeljka

Ljubljana, 8. marca
Današnja nedelja je spet enkrat ustregla Ljubljancem, ki ves teden hlastno želijo poleteti v naravo. Odražje je bilo mirno, dan primerno tople, sonce je zdaj pa zdaj pokukalo iz oblakov — češ: Le še malo potrpetelj, pa bom zmagovito zagospodarilo. Priroda se namlo probuja, polno je že brsti, zelenja in tudi cvetja. Postojanke, ki po prvih pomladanskih tednih in na jesen najbolj obiskane, so seveda tudi letos ohranile svojo privlačnost. Smarna gora, Katarina in drugi dobro znani hribi so bili danes spet številno obiskani.

Edino valčkov večer

Dogodkov, ki jih časopisna kronika rada uvršča v svoje predale, pa danes ni bilo preveč. Predpustno veselje se je poleglo. Edino v okusno okrašeni dvorani sokolskega doma na taboru je bilo v sredo izredno živahno. Sokol I. je priredil svoj tradicionalni valčkov večer, katerega so se udeležili množično številni plesa željni gosti. Ob zvokih odličnega sokolskega orkestra se je razvila animirana zabava, ki je trajala pozno v noč. Valček je sledil valčku, vmes pa so navdušeni plesalci zaplesali tudi »Češko besedo« in »Četvorko«, ki je zabavni del izbranega sporeda še povečala.

Igralski praznik v šentjakobu

V soboto je imela številna, delavna družina v šentjakobskem gledališču spet svoj hišni praznik: g. Albert Lavrič, eden najbolj popularnih članov njihovega ansambla, je ta večer obhajal svoj 300. nastop, kar pomeni za igralca amaterskega odra tudi nas, kjer ima ta vrsta prosvetnega dela sicer mnogo gorečih, vztrajnih pripadnikov, vendarle lep, vsega spoštovanja vreden ubilej. Za svoj praznični nastop si je g. Lavrič izbral vlogo prof. Derika v veseligrski Rulofa Sostaja in P. G. Wodehousa »Kiri-kiki, samotarskega, malo čudnega človeka«, ki predstavlja zanimivo mešanico človeških trdih in mehkih lastnosti in se dolgo trmasto ustavlja sreči mladih ljudi, nazadnje pa le podleže neodoljivi premoči. Jubilant je bil podal v krepkih, malo karikiranih potezih in je žel za svojo kreacijo mnogo navdušenega aplauza.

V premoru po prvem dejanju so se na odprtem odru zbrali tovariši in tovarišice v igri in g. Škerlj je v imenu uprave odra v topli, prijateljski besedah očrtal pomen jubilejnega igralnega dela za prosep šentjakobskega gledališča in naše ljudske prosvete, na koncu pa mu je v znak hvaležnosti izročil lepo plaketo. Igralci so g. Lavriča obsuli s pokloni in čestitkami, ki se jim daje občinstvo pridružilo z burim odobravanjem.

Igra sama je v režiji g. Petroviča dosegla prav lep uspeh, čeprav je bil poudarek na smeh malo nesorazmerno razdeljen in so v večjih vlogah nastopali nekateri novi igralci, ki jih je publika doslej še malo poznala. Derikovo hčerko Philis je igrala gđ. Šubičeva, ki je izpričala s svojim sigurnim nastopom nekaj prav lepih igralških potez in je brez dvoma pomembna pridobitev za oster. Dvojico mladih pustolovskih literatov sta kreirala g. Petrovič (Ukrige), ki je dal prav skladno salonsko figuro, le da mu je manjkalo malo več komične geste, in g. Battelino (Garnet), čvrstejša, realistično vernega je ustvaril g.

Moser, a največ simpatij so gledalci gojili za preprostejša ljubimca, za Millie in Hawka, ki sta ju podala gđ. Grgurevičeva in g. Keber. Upričitev bo brez dvoma še mnogokrat šentjakobčanom napolnila hišo.

Knjižnica dvorskega okraja šteje že 15.000 knjig

Gospodarsko-izobraževalno društvo za dvorski okraj je imelo v soboto zvečer občni zbor. V teku 28 letnega obstanka je to društvo že mnogo storilo v kulturnem, gospodarskem in političnem pogledu. Častna in zadovoljiva je tudi bilanca, ki jo je podal 27. občni zbor. Že z ozirom na njegovo važnost in nalogo, katero vrti še tako dolgo in ob gotovih prilikah tudi v pogledu človekoljubja, je bilo pričakovati boljše udeležbe, posebno še od strani zavednejših stanov in posameznikov. Morda so temu veliko krive, kakor je predsednik omagal v svojem otvornem govoru, sedanje politične razmere? Še veliko ootj pa gotovo težko gospodarsko in socijalno stanje vsakovrstnih stanov, ki so vlačeni v tem društvu.

Predsednik društva g. ravnatelj Reiser je v nagovoru podal kratko sliko in gospodarski položaj društva. Čeprav ta ni premožen, vendar ni obupen. Spomin lani umrlih članov so navzoči primerno počastili. Tajniško in knjižnično poročilo je izčrpno podal g. A. Potočnik iz poročila je razvidno, da je odbor vseskozi izpolnjeval svoje naloge. Knjižnica se je obogatila z lepim številom knjig posebno takih, ki štatištem najbolj ugaajo, šteje danes okrog 15.000 izvodov. Članov je imelo društvo okrog 200. Preteklo leto se je število izposojalcev visoko dvignilo, a grajati je treba nekatere zaradi malomarnosti pri vračanju knjig. Blagajniško poročilo in proračun za prihodnje leto je podal vestranski pregledno blagajnik g. Karel Urbančič. Izrečena je bila razrešnica odboru in zahvala za požrtvovalni, nesebični trud društvenim glavnim funkcionarjem. Društvena uprava je ostala stara z malimi spremembami, z g. ravnateljem Reiserjem na čelu.

Poškodovanci

V bolnišnici so imeli precej miren dan. Med novimi bolniki, ki so jih zabeležili v sprejemnem uradu, so bili tudi trije ranjeniki, ki so postali žrtve prometnih nesreč. V Kranju se je v soboto zvečer ponesrečil 47-letni poštni zvičnik Mihael Ioman, ki je imel s pošto opravka na kolodvoru, pa je padel pod vlak, da mu je zdrobil desno nogo. Na znanem črnuškem klanu je čevljarji mojster Tomaž Ogrin iz Mengeša, ki se je s kolesom vračal iz Ljubljane proti domu, okrog polnočnega tako nesrečno padel, da se je močno potkolpel po glavi, dobil pa je tudi nerodne notranje poškodbe. Skoraj ob istem času se je v mestu pripetila podobna nezgoda čevljarstvu mostru Karlu Cvelbarju iz Kotnikove ulice, ki se je z nekim avtomobilom vozil od Sv. Križa, pa se je blizu mlitnice na Vilharjevi cesti avto prevrnil, pri čemer si je Cvelbar zlomil nogo.

Več elektrike!

Zborovali so predstavniki elektrarn in elektrotehničnih obrti iz vse dravske banovine

Ljubljana, 8. marca.

V beli dvorani hotela Unione so se dopoldne zbrali predstavniki elektrotehničnih obrti in elektrarn iz vse dravske banovine k občnemu zboru svojega strokovnega združenja. Zborovanje, ki sta mu prisostvovala tudi dr. Frelih za mestno občino in Krapež za zbornico TOI, je otvoril predsednik Perčinč, nato pa so poročali predsednik elektrotehničnega odseka Mihelčič, tajnik odseka elektrarn inž. Novak in urednik elektrotehničnega vestnika inž. Zatec.

Občno delovno poročilo o prizadevanjih združenja v preteklem letu je prav tako podal inž. Novak.

Ob koncu lanskega leta je organizacija štela 147 članov, med katerimi je bilo 9 malih, 59 srednjih in 24 velikih elektrarn, 7 elektrotehnikov z neomejenim delovnim področjem in 48 elektroinstalaterjev. Številno članstva je zadnja leta precej stalno, ker se vrti elektrifikacija našega gospodarstva v mnogo počasnejšem tempu kakor prej in je na novih instalacijah mnogo manj zaposlitve. Mojstriški izpit je lani položilo 18 kandidatov, ki pa po večini ne računajo na samostojno obrt, temveč si želijo samo izboljšati svoj položaj v službi pri večjih podjetjih. Pomožniških izpizov je bilo lani položenih 44, skupno pa je do lani končalo učno dobo 350 vajencev. Po prijavah mojstrov pa je bilo pri članih združenja zaposlenih samo 145 pomočnikov in 100 vajencev, vendar je pa statistika precej nepopolna, ker mojstri ne prijavljajo vseh izprememb. Po računu Društva elektro-mojstrov, ki šteje 95 članov, je zaposlenih v naših elektrotehničnih obratih skupno 200 monterjev — pomočnikov. Število vajencev je v letih prosperitete vzdrževalo rasto, nato pa nekaj časa padalo, ker je združenje omejilo dotok naraščajoči zaradi katastrofalne brezposelnosti monterjev. Zadnji čas pa število vajencev spet rase, ker šole in vse obrti zapirajo vrata pred naraščajočim in je naval interesov preveč. V bodoče bo združenje uporabilo vsa sredstva, da se dotok vajencev zaenkrat predvsem na ta način, da se bodo zavračali vsi manj nadarjeni kandidati z nezadostno izobrazbo.

Med akcijami, ki jih je združenje podvzelo v zaščito strokovnih interesov, je treba posebej omeniti prizadevanja, da se odpravijo trošarine na proizvodnjo električnega toka, ki v veliki meri okljujejo razvoj elektrifikacije in porabi toka, s tem pa tudi napredku narodnega gospodarstva ter socialnega in kulturnega položaja sploh. Proti sušmarstvu je banka uprava izdala sreskim načelstvom jasnejša in strož-

ja navodila. Sušmarstvo zavzema že tolikšen obseg, da ogroža eksistenco solidne obrti, saj izvrše sušmarji v mnogih krajih več dela nego redni obrtniki. Proti osnutku novega zakona o pooblaščenih inženjerih, ki omejuje delovno področje elektroinstalaterja in elektrotehnika v kri-vični meri, je združenje poslalo protestno spomenico ministrstvu za gradbe. Prav tako so elektrotehnik protestirali proti osnutku pravilnika o razmejitvi njihovih obrti, ki ga je objavilo ministrstvo trgovine in industrije. Elektroinstalacije po zakonu pri nas niso pridržane elektroinstalaterju, temveč so neke vrste prosta obrt, kar je spričo velike nevarnosti, ki jo lahko povzroči slabo izvršena instalacija, ne-ukasnega jugoslovenska posebnost med vsemi evropskimi državami. Združenje je opozorilo zbornico za TOI na previsoke za-ščitne carine na elektrotehnični material, ki vplivajo na kvaliteto materiala in njegove cene.

Kar se tiče sodelovanja s pošto upravo pri odpravi radijskih motenj, si žele elektrotehnik si striktnega in jasnega pravilnika. Združenje je zaprosilo mestno načelstvo v Mariboru, naj likvidira mestno prodajalno z elektrotehničnimi predmeti, a napor je ostal doslej brez uspeha. Na koncu je tajnik opozoril še na vzgojni pomen Elektrotehničnega vestnika, ki mu mojstri posvečajo vse premalo pozornosti: in ne navajajo svojih vajencev, da bi se izobraževali iz njega.

Po poročilih, ki sta jih podala še blagajnik Hinko Hainrih in zastopnik nadzorne odbora Setinc iz Maribora, so bili: soglasno sprejeti razrešnica, računski zaključek in proračun. Pri sklepanju o samostojnih predlogih je bilo upravi združenja naloženo, da striktno izvede evidenco za poslenega oseba in nadzira vse izpremembe.

PRI OSEBAH, KI JIM NI MOGOČE

MNOGO KRETATI, PA ZARADI TEGA

TRPE NA ZAPEKI IN MOTNJIH V PRE-

BAVI, SPREMLJANIH NA ISTOČASNEM

POMANJKANJU TEKA, nudi večtedenski

kura z naravno

FRANZ - JOSEFOVO

grenično zelo dobre uspehe. Uživa se dnevno ena cela časa

FRANZ - JOSEFOVE

vode zjutraj na tešče in zvečer, predno ležete spat.

Ost. reg. B. br. 15485/36

be v obratih svojih članov. Elektrarne naproša skupščina, da poenotijo dobavne pogoje, pocene dobavo toka in hkratu uredijo vse svoje odnose do konzumentov in do instalaterjev. Kar se tiče ministrske uredbe o normalizaciji in kontroli instalacijskega materiala, elektrotehnik protestirajo, da se za kontrolo postavlja nova štalna komisija v Beogradu, dasi imamo že tri državne znanstvene institute, ki lahko ta posel vrtijo. Če bi le imeli za izpolnitev svojih preizkuševališč prepotrebne dohodke, ki jih bo pa zdaj kasirala ta povsem nepotrebna komisija. Združenje bo apeliralo na mestna načelstva, naj ne bremene instalacijskega materiala s čezmernimi užitninami.

VERMOUTH

boljši od vsake inozemske znamke dobite pri trvdki

PERO KOLIĆ - Dubrovnik

veletrgovina z vinom
VZOREC NA ZAHTEVO: 2 orig. steklenici po 1 liter franko poština in pakovanje Din 50.—

Skrbi in borbe

posestnikov novih hiš

Obupno stanje so opisovali včeraj na Taboru

Ljubljana, 8. marca.

Društvo posestnikov novih hiš je dopoldne sklicalo v dvorano Sokolskega doma na Taboru zborovanje, da protestira proti pogrešni finančni politiki, ki jo vodi zadnja leta naše javne instance in ki tira zlasti male hišne posestnike v zmerom bolj obupni položaj. Dasi je bil dnevni red privlačen in zanimiv, je bilo zborovanje zaradi prenatane, slabo organizirane agitacije nad vsako pričakovanje slabo obiskano in je zaradi tega tudi poteklo v precej medlem razpoloženju. Otvoril in vodil ga je predsednik društva šolski nadzornik Lužar, izčrpno poročilo o krizih in težavah, s katerimi se imajo posestniki novih hiš dandanes boriti, pa je podal tajnik društva, višji kontrolor Lukež.

Posestniki novih hiš so gradili svoje domove v času, ko je bila stanovanjska stiska po vojni največja in so tako s svojim delom in s krvavo prisluženimi prihranki reševali ne samo sebe in svoje družine, temveč so delali v interesu najširše javnosti. Njihova usoda je bila, da so si v strem-ljenju po lastnem domu in po koščku zemlje nakopali dolgove in njihovo duštvo je dandanes prav za prav samo del društva dolžnikov, ki se snuje in ki si je nadelo za cilj, da reši gospodarstvo neštehtih malih ljudi pred katastrofo in s tem pomaga tudi vsemu narodnemu gospodarstvu do čim boljšega prospeha. Vsekakor je čudno da podvzemajo vlagatelji tako ostro borbo proti dolžnikom, in vendar je jasno, da ni denar nikjer tako varno naložen kakor v hišah. Šele tedaj, kadar bodo zavodil zml. žali obresti in amortizacijsko kvoto, se bo spet razgibala gradbena delavnost in bo vnovič zacvetelo gospodarsko življenje. Mimo posledic splošne finančne politike pa so posestniki novih hiš v živo zadelo še razne dajatve, ki se stalno povišujejo. Tako se je zvišala zgradarima, na kar je sledilo še zvišanje vodarine v Ljubljani. Voda je najvažnejši faktor v sodobnem domu, od konsumna vode zavisi osebna kultura, higiena in zdravje prebivalstva. Neko- rektno bi bilo, če bi hotel hišni posestnik preplaviti davščino za vodo na svojega najemnika, ker bi bilo nekulturno, siliti ga, naj hrani pri tej osnovni življenjski potrebi, ki je prav za prav božji dar. Zato naj mestni svet rajši dobro premisli, preden bo odobril nova velika bremena, ki ne morejo ostati brez slabih posledic.

Depresija, ki je zavladala med novimi hišnimi posestniki, je že tolikšna, da si

Danes vsi v ELITNI KINO MATICO, kjer se predvaja komično opero

MARTA

Smeh, smeh, petje, godba

Maribor preko nedelje

Maribor, 8. marca.

Zbor delegatov JNS

Danes dopoldne je bil v polno zasedeni mali dvorani Narodnega doma zbor delegatov JNS mesta Maribora ter obeh mariborskih srezov. Zbor je otvoril predsednik senata dr. Ploj, ki je uvodoma obsodil poskušeno izvolitev v Narodni skupščini. Nato je bil izvoljen na predlog dr. Frana Lipold za predsednika zbora g. dr. M. Gorišek, za podpredsednika pa dr. Pučnik. Potem ko je dr. Gorišek opustil nujno zadržanega min. dr. Kramerja, je sledilo izredno zanimivo poročilo g. dr. Ploja o zunanji političnem položaju in naši notranji politiki; v podrobnosti se je bavil z državnim proračunom in finančnim stanjem, v katerem se nahaja naša država. Izčrpno politično poročilo je podal glede razvoja naših notranjopolitičnih prikl narodni poslanec Lukačič. O potrebi pozitivne organizacije JNS je govoril dr. Lipold, g. Vekoslav Spindler pa o predstojećih občinskih volitvah v nekaterih občinah. Izvajanja vseh govornikov so sprelet navzoči z živahnim odobravanjem. Slednega razgovora so se udeleževali poedini delegati, ki so se zavzemali za čim intenzivnejše propagandno delo v organizaciji JNS, ki naj se povsod poiz- vido. S to nalogo so bili pooblašteni dosedanj sreski odbori. Po dvehurnem trljanju je predsednik dr. Milan Gorišek zaključil lepo uspeš zbor delegatov JNS.

ELITNI KINO MATICA
TELEFON 21-24
Ljubljana je navdušena, Ljubljana se smeje in zabava, Ljubljana pravi, da je komična opera

MARTA

po glashi F. v. Flotowa največja senzacija Ljubljane
Poje slavni tenor Roswaenge
PREDSTAVE ob 16., 19.15 in 21.15 — Rezervirajte pravočasno vstopnice.

mi, ker ga že itak dovolj dražijo uvozne carine in druge dajatve. Najbolj živahna debata pa se je razvila na predlog, naj združenje izposluje ukinitve instalacijskih oddelkov mestnih elektrarn, ki zavzemajo nekakšen monopol v izvajanju instalacijskih del v večjih mestih, kar je v nemalo škodo obrtnikov — davkoplačevalcev. Na koncu je občni zbor izrekel še posebno zahvalo kanoniku Strojku, ki je z lepo denarno podporo pripomogel k čim boljši organizaciji vajenskega tečaja, ki se prav te dni vrti v Ljubljani in ki se ga udeležuje 54 učencev iz raznih krajev dravske banovine. Popoldne so udeleženci zbora priredili kratek izet na Črnuče, da si ogledajo tamno transformatorsko postajo.

premoženje je precejeno na 10.000 Din. Občni zbor je izrekel posebno zahvalo vestnemu blagajniku g. Ivanu Kralju in marljivemu tajniku g. Ivanu Andrejčiču.

Za podporni meddruštveni odbor, katerega namen je pomagati osirotelim primorskim rojakom, je poročal posebej predsednik g. dr. Forznarič. Odkar vrti svoje funkcije, je podporni odbor razdelil nad 100.000 Din podpor. Vzdržuje kuhinjo, kjer se hrani dnevno do 60 siromašnih in brezposelnih rojakov. Lani je podporni odbor razdelil nad 9.000 porcij hrane, obleko od pet do glave desetimam siromašnih rojakov, mnogim ponajal z denarnimi podporami, 10 siromašnih družin pa podpira redno z življenjskimi potrebščinami. Tudi je odbor izdal lepe tisočnice za kolektivno potrdilo siromašnih o narodnosti. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika g. dr. Forznarič, v odbor pa dr. Ber-goč, Ivan Andrejčič, Angel Gombač, dr. Cerkevnič, Odon Sorli, Ivan Kralj, Jože Rojce, Ivan Cergol, Joško Lukša, Ivan Humar, Joško Žizman, Joško Lah, Filipič, Vidmar, ravnatelj Dolenc in Hrovatin. — Občni zbor je pozdravil v imenu Ipatveve župe g. Lukša, v imenu društva »Nanos« pa učitelja g. Leopolda Reja.

Triumf Trboveljskih slavčkov

V natlačeno polni veliki unionski dvorani so doživeli včeraj Trboveljski slavčki pod vodstvom svojega dirigenta Avgusta Suligaja pravcati triumf, ki se ob proizvajanju posameznih pevskih točk kar ni hotel poleči. To navdušenje občinstva nad krasnimi grli »slavčkov« se je stopnjevalo od točke do točke in se je ob zaključku sprebrilo v pravcati orkan vzklizanja in pritjevanja. »Trboveljski slavčki« so v prvem delu koncerta odpeli zanesljivo in čisto težje skladbe, in sicer I. Matetiča, Adamiča, Preglja, Milojeviča, Pahorja, Svare in Tomca. Drugi del koncerta je obsegal samospeve nadarjene mlade solistke Režike Koritnikove, ki je s svojim proizvajanjem silno navdušila občinstvo. V tretjem delu pa so bile Bravničarjeve, Mirkove in Adamičeve skladbe za mladinski zbor s spremeljavo glasovirja. Veliko navdušenje je zbudilo tudi dvospev Koritnikove s tovarišicami. Trboveljski slavčki so si s svojim včerajšnjim triumfom ponovno utrdili sloves, ki ga uživajo po vsej naši domovini in izven meja. Danes dopoldne je bila v Unioni krasno uspešna matineja za šolsko mladino, popoldne pa koncert v Rušah.

Lepo uspelo zborovanje JNS

Včeraj zvečer je bil v kavarni »Jadrane« redni občni zbor okrajne organizacije JNS za drugi mestni okraj. Zavedni člani JNS so zborovalne prostore dobro napolnili in so z živahnim pozornostjo spremljali poedina poročila. Občni zbor je otvoril in vodil g. J. Guštin. Po uvodnih izjavanjih je podal besedo podpredsedniku senata dr. M. Ploju, ki je v izčrpnih, poučnih in zanimivih izjavanjih prikazal sliko zunanje političnega stanja in notranje političnih prikl. Zatem je z zanosom govoril narodni poslanec A. Lukačič, ki je podčrtal politični razvoj v naši državi od zadnjih volitev. Njuna izvajanja, podana z jasno, učinkovito besedo, so zbudila toplo priznanje vseh navzočih zborovalcev. Sledile so volitve novega vodstva, ki se bo na svoji prvi seji konstituiralo. Tudi so se na lepo uspelem zborovanju obravnavala nekatera organizacijska vprašanja.

Danes vsi v ELITNI KINO MATICO, kjer se predvaja komično opero

MARTA

Smeh, smeh, petje, godba

Naše gledališče

DRAMA

Ponedeljek, 9. marca: zaprtlo.
Torek, 10. marca: zaprtlo.
Sreda, 11. marca: Družinski oče. Red B.
Četrtek, 12. marca: Pesem s ceste. Red C.
fetek.

OPERA

Ponedeljek, 9. marca: Plesni večer Mie Čorakove. Izven. Cene od 30 Din navzdol.
Torek, 10. marca: Pot okoli sveta. Premiera. Izven.
Sreda, 11. marca: Katarina Izmajlova. Red Sreda.
Četrtek, 12. marca: A propos, kaj dela Andula? Red A.

OPERA

Opozarjamo na nocojšnji plesni večer Mie Čorakove v opernem gledališču. Večer, ki bo prvovrstna umetniška prireditev, je povsem spominu slavne ruske pesilke Ane Pavlovne, katere 5. obletnico smrti obhaja mo. Umetnica Mia Čorakova je dolocila za nocojšnji baletni večer v operi naslednji spored: V I. delu pleše 3 Chopinove Etude. V II. delu na Albenizovi skladbi preludij in currada ter na Debussyjevo skladbo La plus que lente. III. del začne s skladbo Musorgskega Na vasi, nadaljuje z Debussyjevim Impresijami in konča s Straussovimi Impresijami iz starega Dunaja. Koreografija plesov in načrti kostumov so napravljene po zamislih umetnice same. Na klavirju jo spremlja pianist prof. Božidar Kunc. Ker bo to v resnici prvovrstna umetniška plesna prireditev, opozarjamo občinstvo na nocojšnji večer v operi. Vstopnice so od 30 Din navzdol.

»Pot okoli sveta«, premiera bo jutri 10. t. m. v opernem gledališču. Sijajno delo, ki je prešlo vse odre naše države pa tudi izven njenih meja, bo imelo tudi pri nas pravo gotovo velik uspeh, saj je v režiji prof. Sesta najkrajše pripravljeno. Pri uprizoritvi sodelujeta Drama in Opera. Premiera izven abonmaja, veljajo cene od 30 Din navzdol.

Koncert češke moderne glasbe, ki bi se moral vršiti danes v ponedeljek, 9. t. m. v Hubadovi dvorani je preložen na poznejši čas.

Danes vsi v ELITNI KINO MATICO, kjer se predvaja komično opero

MARTA

Smeh, smeh, petje, godba

Teden dni filma

Pesem gauča

Film »Pesem gauča« je na glasno ene največjih stvaritev ameriške filmske industrije. O tem nas utegne preveriti sama navedba, da je glavna vloga poverjena svetovno slavnemu pevcu Johnu Bolesu. Z njim glumi (glej sliko) lepota Gladys Swarthout. Film bo v kratkem prisel v Ljubljano (Matica).

Dostojevskega Bele noči v filmu

Velike in globoke umetnine Fjodora Mihajloviča Dostojevskega vedno znova iščejo sposobnih mož, ki jih bodo enakovredno podali na filmskem traku. Zdaj je eno najglobljih del demoničnega romansierja obdelano v sijajni režiji.

Petrograjske bele noči! Pretresljiva usoda mladega glasbenika, ki je moral propasti zaradi svojega talenta — v teh kratkih besedah je naznačena vsebina novele in filma. To je delo, ki prikazuje silno moč glasbe, moč, ki človeštvo pretrese, navduši, razvedri.

Film je originalno, moderno rusko delo, ustvarjeno z globokim spoštovanjem do slavnega pisatelja, in z vsemi odlikami so-

dobne ruske filmske umetnosti. Režiser Grigorij Rošal se je otrsle malenkostnih predsodkov in je v svobodnem razmahu s pomočjo izbranih igralcev ustvaril nepozabno učinkovite prizore, ki so tolikanj enostavni in pretresljivi prav zato, ker predstavljajo živo življenje. Igorja Jefimova, zaslužnega umetnika, glumi V. Dobronravov, šulca A. Gorjunov, Nastenjo Tarasova, valcelina A. Jenjin. Film je ustvarila sloveča moskovska tvornica »Soguzfilm«, kar je po sebi jamstvo velike umetnine. In res, film, čigar jedro je vzeto iz dela največjega ruskega pisatelja, ustvarja atmosfero povsem nove sveže umetnosti.

Film iz novinarskega življenja

Clark Gable, danes eden najbolj znanih filmskih igralcev, je bil pred leti novinar. Baje prav dober novinar. To mu je videti: okreten je, spreten, ravnodušen tudi v najbolj košljivih položajih. Z veseljem je sprejel vlogo urednika Branca v razburljivem filmu iz novinarskega življenja, ki ga bomo v kratkem videli tudi v Ljubljani. Film se imenuje »Skandal dneva«.

In tem rajši je Clark Gable prevzel to vlogo, ker je svoj čas kot novinar doživel razne bridke izkušnje. Prav gotovo, v nobenem stanu in poklicu ne uideš razočaranja, ali skrajno naporno delo ameriških novinarjev zahteva izredno krepke živce. Po sporu v provincialnem listu »Oregonian« je Clarke Gable postal poverjenik velike družbe za nakupovanje živine. Križaril je po vsej Ameriki in dospel do Alaske, kjer ga je družba pustila na cedilu in mu pritrkala, zaslužek. H kruhu je prišel

spet kot drvar v kanadskih gozdovih. Ko si je znova toliko denarno opomogel, da se je lahko odpravil v mesto, je postal zastopnik neke trgovske trdnice. Ves čas, odkar se je takole prebijal skozi življenje, je pošiljal raznim listom zanimive dopise. Obenem je naprošal prijatelje, naj ga obvestijo, če najdejo zanj kakšno primerno službo. Toda odgovorov ni bilo.

Lepega dne se je Clarke Gable na cesti srečal z nekim znancem ki je bil namenjen v Hollywood. Znanec ga je povabil v svoj avto — in to je bila pot k sreči in uspehu. Bridko preizkušen pa tudi utrjen po večletni borbi za vsakdanji kruh je postal bivši novinar Clark Gable eden najboljših filmskih igralcev na svetu. Ljubljane, s katero je prevzel vlogo urednika Branca, je napravila film »Skandal dneva« za mojstrstvo, ki je vzbudila vso pozornost Amerike.

Iz akvaristove torbe

O akvarjih, oklopnjakih in ščukcih

Vsakomur je znana važna vloga svetlobe pri rasti rastlin, ki brez nje ne morejo obstati. Potrebno je torej, da izpostavimo naše akvarije vplivu svetlobe v čim večji meri, kajti le pod njenim vplivom se razvijajo na rastlinah klorofilska zrna, ki jim dajejo zeleno barvo in ki omogočajo razkroj spojin ogljika s kisikom. Treba je še omeniti, da rastlinam prehuda sončna toplota škoduje ter je treba v pozni pomladi in v poletju skrbno paziti, da sonce ne obseva rastlin predolgo, kvečeno 1 do 2 uri, sicer se začne tudi zelene alge.

Sobni akvariji dobivajo svojo svetlobo v glavnem skozi pokrovno in priokensko steklo akvarija, a to le posvečno, kar oslablja učinek. Ker se pokrovno steklo čez noč čisto orosi in ker se misle na priokenskem steklu alge, je treba stekla vedno čistiti. Da dobe rastline dovolj svetlobe, jih vsajamo ob priokenskem steklu. Naravno je, da strne poganki svetlobo in strelus na vse strani in kmalu vzrasejo goščave, ki proizvajajo vžle sl-

bi svetlobi le malo kisika, ki ga soroti vdihavajo viška pa ne ostane, zaradi česar ga primanjkuje ribam. Zato je treba razredčiti čisto bujno rast. To velja tudi za goščave račje zeli in kabombe tik gladike, ki onemogočajo svetlobi prodor v akvarij.

Glede hrane rastlin je treba upoštevati, da potrebujejo anorganske snovi, ki jih podvodne rastline prejemajo po vsej površini svojih listov in po koreninah. Ker se obnovljajo te snovi v akvarijih le delno po odpadkih, je koristno če po preteku vsakih 4 do 8 tednov izvelimo 1/4 do 1/2 vode, ki jo nadomestimo s svežo.

V vsaki skupini živalstva so poedina bitja, nalikujoča poedinim bitjem drugih skupin tako, da bi jim prisojili tesnejše sorodstvo. V 3. skupini vretenčarjev, torej med plazilci so množični oklopnjaki, nikiš krocodil, ameriški kajman ali aligator in indijski gavjal, ljudem in vsakovrstnemu živalstvu nevarni požeruhi. Tekom zemeljske zgodovine so postali vedno manjši, danes ne presegajo 6 metrov po dolžini, iz tridajnih skladov pa poznamo okamenine 12 do 18 metrskih živali. Tem plazilec je v izvestni meri podob-

na riba z imenom ščuke, ki živi v rekah Severne Amerike in ki ji je glava slična glavi kajmana, a tudi zobovje in oblika gobca nas spominja krokodila. Kakor tudi romaste močne sklenoluske podolgovatega trupa s širšim hrbtom. Prsne plavuti so bliže trebuhu kakor pri drugih ribah, trebušne so na sredini trupa, hrbtne in predrepa tik pred repno, ki je veslase oblike in nesomerna, hrbtenica se podaljša na gornjem robu repne plavuti posvečno navzgor, kar nas spominja prvotnih rib in res so sklenoluskavke živele že v devonu, njene pradede so pa ugofovi v dolnjih skladih terciara, v ocenu. Hrbtenica ščuke se razlikuje od hrbtenice vseh danes živih rib. Ikrnica

spusti svoja jajčeca na dno. Čim zapuste ličinke jajčeca, se primejo s priskeom, ki je na glavi, vej stebel in kamnov, kjer ostanejo nepremično, dokler jim ne izigne trebušni, redilni mešček. Zatem pa začno roparsko življenje po zoledu staršev. Ščuke zraste na 1 1/2 m njegovi rodniški celo na 3 do 6 m, so torej ribice, katerim se je treba izogniti. Vse ribe tega rodu so škodljivke, zlasti ribičem, ker se zapletajo ti nepridipravi kakor morski psi v mreže.

Vse sličnosti vnanosti in ustroja notranjosti med poedinimi bitji raznih živalskih skupin so nam jasen dokaz medsebojne povezanosti v razvoju živalstva.

Žena v sodobnem svetu

Zveza poklicnih žen na Danskem

Pod silo razmer se na Danskem združile žene, ki delajo v poklicu, v močno organizacijo. Ustnovni občni zbor je bil 1. 1934. Tekom zadnjih dveh se je izkazalo, kako zelo je potrebna taka organizacija. Njena agila predsednica, Anna Westergaard, podaja v svojem poročilu v Mednarodnem ženskem bulletinu nekaj bilance o delu te organizacije.

Zveza, ki je politično nevtralna, deluje pod vodstvom danske ženske zveze, ki jo podpira v njenih težnjah in v njeni borbi. V zvezi so zastopane vse poklicne panoge: zdravnice, profesorice, farmacevtke, žurnalistke, gospodinje, kmetice, služkinje, delavke, bančne uradnice, učiteljice, šolske nadzornice.

Smoter zveze je: 1. zasledovati razvoj vseh vprašanj, ki se nanašajo na delo žensk in na položaj, v katerem se nahaja danes žena kot delavka in nameščenska; 2. raziskovati po načelu popolne enakopravnosti krivice, ki se gode delavkam in nameščenkam po službah, ker so ženske (na pr. slabša plača itd.); 3. v vsakem primeru nastopiti proti krivicam in zapostavljanju; 4. zbirati statistiko in informacije, ki se nanašajo na položaj žene kot delavke in nameščenske.

V smislu tega programa je odbor Zveze poklicnih žen izbojeval že marsikatero borbo, čije značaj je tudi nam znan, saj se je danes zopet treba boriti za vsako najmanjšo postojanko. Tako so na pr. protestirale v več primerih, kjer se je pri namestitvah dala prednost moškim, čeprav so imeli slabšo kvalifikacijo kot ženske prosilke. Prav tako so opelirale na vodstvo mešanih srednjih šol, da naj uvedejo enako postopanje za dekleta kot za fante. Ko se je generalni ravatelj pošte izrazil v nekem intervjuu, ki ga je dal predstavniku velikega dnevnika, da ženske niso sposobne za delo na pošti in pri telegrafu, je odbor zveze v posebnem dopisu protestiral proti tej izjavi kot neutemeljeni in kot žaljivi za vse poštnice uradnice. Zahtevalo so, naj svojo izjavo utemelji. Ko je občina razpisala nekaj uradniških mest samo za moške prosilce, je morala razpis spremeniti v smislu prijetnosti enakopravnosti za oba spola. Prav tako zasledujejo tudi položaj delavk in njihovo zaščito ter nameščenk po privatnih službah. Uspešno branijo ženske interese po ilstih in beležijo doslej znatne uspehe.

Mednarodni arhiv za žensko gibanje

V Holandiji so začele žene zbirati podatke o zgodovini ženskega gibanja in so osnovala v ta namen »mednarodni arhiv za žensko gibanje«. Naloga ustanove je zbiranje rokopisov, knjig, fotografij in vseh vseh materijalov, ki more kakorkoli doprinesiti k spoznavanju ženskega gibanja v najširšem smislu besede. Zaenkrat je arhiv nastanjen v »Internacionalnem institutu za socialno zgodovino v Amsterdamu. Sodelovanje s to ustanovo omogoča zbiranje materijala iz vsega sveta ter poznanje zgodovine ženskega gibanja vsem, ki se zanimajo za to vprašanje. Kot eno svojih nalog smatra arhiv izdajanje ženskih del ter tiskanih, ki govorijo v ženski emancipaciji na vseh poljih. Arhiv je mednarodna institucija, ki hoče sodelovati z ženskimi vsega sveta. To je važna pobuda tudi za žene posameznih narodov, ki bodo primorane, da zberajo vse podatke o ženskem gibanju in delu v svoji zemlji.

Skoro istočasno kot v Holandiji so dele nekatere ugodne ženske osebnosti v Združenih državah Amerike inicijativno za osnovanje »Univerzalnega centra ženskih arhivov«. Številne ženske organizacije v Ameriki so to ustanovo pozdravile in podprele. Tekoj je bila imenovana začasna predsednica, gosna Charles A. Beard. Delo teh arhivov bo obsegalo: 1. zbiranje vseh podatkov žen (od začetka ženskega gibanja), ki so bile kakorkoli aktivne v boju za žensko stvar, bodisi na strokovnem, socialnem, političnem, gospodarskem polju, ali pri delu za znanost, mir, umetnost; 2. podatke organizacij, ki so se borile ali ki so ovirale žensko stvar (kajti tudi take se dobe povsod!); 3. zbiranje osebnih korespondence, časopisov, spominov, programov, resolucij, predlogov, ki se nanašajo na zgodovino ženskega gibanja; 4. obelodanjenje ženske književnosti.

Univerzalna centrala ženskih arhivov bo imela svoj sedež v New Yorku. V načrtu ima tudi zgraditev monumentalne palače ter otvoriti tako zvano »novo šolo«, ki bo odprta moškim in ženskam. To bodo nekakšni diskusijski sestanki, kjer se bodo obiskovalci seznanili z žensko kulturo, ki naj danes vsebova poleg moške kulture, ki naj dasta sintezo resnične kulture sveta. Centrala bo izdajala tudi list, ki bo izhajal sporadčno.

Pri nas je v tem pogledu izvršila važno delo ga. Govcekarjeva s svojo knjigo »Slovenska žena«, kjer je zbrano v obrisu vse žensko delo med Slovenci do 1. 1926. Sedaj se bo to delo nadaljevalo.

Ženska policija

Skoro vse države uvajajo potrebo ženske policije. Tako je bila nedavno imenovana Ana Gutzwiler za policijsko asistentko v Bernu v Švici. V Parizu so imeli do sedaj le dve višji uradnici pri policiji, toda prepričali so se o njunem koristnem delu in sedaj jih bodo imenovali 18. Njihov delokrog bo obsegal predvsem delo za zapuščeno in zanemarjeno mladino. Na Poljskem obstoja ženska policija že 10 let. Samo v Varšavi je nameščenih 58, v drugih manjših mestih pa 62. Poljska ženska policija se bori predvsem proti trgovanju z dekleti in otroci. Čeprav so bile na Poljskem javne hiše odpravljene s posebnim zakonom, je prostitucija cvetela še naprej in ženska policija se je posrečilo, odkriti in zatreti 254 tolerancijskih hiš, ki so skrivaj obstojale še potem, ko so bile prepovedane. — Tudi v večini ameriških držav so si ženske v vseh mestih in v oddelkih za ženske in maloletne delinkvente v rokah ženske.

Zapiski

60 letnica predsednice gospe Franckeneve. Ime gospe Francken je znano po vsem ženskem svetu in ženski listi prinesijo zgodovino njenega življenja, ki je povest v delu za skupne cilje in v pomoči posamezniku. Njeno prizadevanje je obsegalo predvsem: skrb za zaščito delovne matere in otroka, za pravice neoporne matere in njenega otroka, za tak zvana padla dekleta v boju proti prostituciji za mir. Bila je širokopotezna in je vedno iskala sodelovanja z najširšim ljudskim plasti doma in v inozemstvu, kjer je imela z ženskimi organizacijami zivahne stike. Je predsednica ženskega gibanja in ureja njegovo glasilo »Die Wig« ter je sotrduica dnevnega časopisa.

Za zaščito ženskega dela. Na Francoskem se bodo združile vse ženske organizacije pod skupno vodstvo, ki bo stopilo v akci-

jo v primeru, da bo treba braniti ženske interese, naj bi bili kakorkoli ogroženi. Lista pristopnih organizacij še ni popolna, toda že izkazuje najmočnejše ženske organizacije brez razlike svetovnega nazora od delavk in kmetic do univerzitetno izobraženih žen, Francozinje so zopet enkrat pokazale svojo veljkopetnost.

Čistost plemena nad eksistenco. Meseca januarja je stopil v Nemčiji v veljavo »zakon za zaščito krvi in nemške časti«. Člen 3. tega zakona prepoveduje Judom zaposlovanje v njihovem gospodinjstvu ženske arijskega plemena, ki so stare pod 45 let. Vsako gospodinjstvo, kjer se nahaja nad 16 let star človek judovske krvi, je moralo do 1. januarja letošnjega leta odpustiti svojo uslužbenko arijske krvi. Kljub terorju, s katerim se diktirajo v Nemčiji zakoni, se je proti tej odredbi vendarle dvignil protest. Usluženke so se pritožile pri vladi ter zahtevale omiljenje te odredbe, nakar so znižali starostno dobo od 45 na 35 let. Kljub tej izpremembi pa je prizadetih še nad 32.000 žen, ki morajo zapustiti službo in to v današnjem času, ko pomeni za žensko v Nemčiji dobiti službo kot zadeti v loteriji! Toda treba je najti vedno novih pretevez za prikrivanje pravih vzrokov trpljenja nemškega naroda. Glavna stvar je čistost plemena, pa najstjudi njegovi pripadniki propadajo radi pomanjkanja.

ČE BEREŠ TO, IZVEŠ:

V New Yorku bodo v kratkem vpeljali gibljive hodnike (trotoarje), ki bodo v glavnem delu mesta nadomestili avtobuse in tramvaj. Ta gibljiva cesta to sestojala iz dveh delov. Eden se bo premikal s histroskopu 25 kilometrov na uro, drugi pa z nekaj manjšo in se bo ustavljal vsakih 45 sekund.

V Kaliforniji so uvedli zaporedje za avtomobile, ker se je vzile zaprpanju soferjev in velikim globam lani še vedno zgodilo nebroj nesreč. Ker so oblasti spoznale, da vse kazni nič ne pomagajo, bodo odsele odvzeli soferjem avtomobile in jih obdržale več ali manj časa, da bodo kazni toliko bolj občutljive.

Čudno naključje beleži družina nekoga Georga Mac Daniela v Ameriki: oče, mati, njena sestra in dva brata ter en vnuk — vsi so se rodili na isti dan v letu, 23. marca.

V St. Crossu pri Winchesterju na Angliškem obstoji najstarejša ustanova za dajanje hrane revežem. Obstoji namreč že 800 let pod naslovom Milodar za potnike. Šleheri človek brez razlike, ki se oglasi tam, dobi velik kos kruha in vrček piva, ne da bi ga kdo kaj izpraševal.

Največje stolpnice, zgrajene v premi črti, so brez dvoma stolpnice na otoku Sv. Helen. Imajo 700 stolpnic, po katerih se pride 200 m visoko.

V Parizu se je te dni vršila mednarodna konferenca policije zoper tihotapce v letalih. Ti tihotapci imajo cele jate letal, steklene avtomobile in motorne čolne.

Na Poljskem se bo letos vršil mednarodni kongres vseh ciganon. Udeležilo se ga bo osem ciganskih kraljev, od katerih je eden celo iz Brazilije. Namen kongresa je, da izbere enega vrhovnega poglavarja in da sklepa o stalni nastanitvi ciganskega rodu.

Na periferiji Leningrada gradijo otroško mesto za otroke do 15. leta. Otroci sami gradijo železnico v tem mestu, v katerem to med drugim tudi več kemičnih laboratorijev in velikih športnih stadionov.

Del varšavskih zdravnikov je nastopil proti poljubljani roke. Posebni odbor je se razpisal natečaj za znak, ki ga naj bi nosili nasprotniki poljubljani rok.

Angleška je bila v minulem letu največji dobavitelj Rusije, ki je pri Angležih naročila raznega blaga za skoro deset milijonov funtov sterlingov.

Za inozemske potnike bodo na Francoskem uvedli posebne turistične vozovnice. Dvivala se bodo pri francoskih konzulatih; z njimi bodo tuji lahko potovali šest mesecev po Franciji in Alžirju, pri tem pa bodo oproščeni predpisov o pogojih za bivanje tujcev v Franciji.

V Liverpoolu so odprli muzej lepote. V njem so razstavljeni vsa sredstva za olepšavanje telesa, ki so jih uporabljali v raznih obdobjih. Tako na pr. je v eni sobi razstavljen več tisoč vrst barvil za ustnice. Najstarejše barvilo je iz starega Egipta; uporabljali so ga okoli 1. 3250 pred Kristusom.

V Sanghaju so nedavno obhajali dan žalosti v spomin japonskega vpadu pred 4 leti. Po hišah so v znak žalosti visele zastave na pol droga in dolge vrste ljudstva so romale na grob kitajskega neznanega junaka, ki je padel v tistih bojih.

Harris Down:

V noči

Doktor Barrymore je stopal počasi po slabotno razsvetljenih stopnicah proti svojemu stanovanju. Iskal je v žepu sveženj ključev in zaspano žvižgal melodijo iz »Traviate«. V operi je bil.

Železni križi v oknu stopnišča so se črno odražali od nekoliko svetlejšega ozadja. Ura v bližnjem zvoniku je pravkar odbila pol dveh.

Ko je dr. Barrymore obstal na zadnji stopnici, je opazil pred vrati svoje ga stanovanja črno postavo, ki se je stiskala med podboje. V polmeti je razločil bled, tuj obraz s tako čudnimi, za vse odločenimi očmi. Ustrašil se je tega bledega obraza, toda samo za trenutek, potem pa se mu je zazdel strah smešen in neumen. Saj je bilo naravnost otročje, da se je zbal v boljši londonski hiši ob pol dveh zjutraj neznanega človeka. Neznavec je tedaj proseče iztegnil roko:

»Gospod doktor, moji ženi je postalo iznenada slabo. Takoj sem se spomnil na vas. Čakal sem vas že precej dolgo. Pomagati mi morate, gospod doktor!« Njegov glas je drhtel. Možak se je opotekel in moral se je opreti ob zid, da ni padel. Njegov obraz je bil kar zelenkast in zdravnik je bral na njem strah, grozo.

Dr. Barrymore ga je molče opazoval

in kimal. Da, po moževem obrazu je sklepal, da mora biti v resnici nekaj resnega. Že se je obrnil in utaknil šop ključev v žep.

»Kako se pa pišete?« »Lindsay«, je odgovoril glas pred njim in potem drhte nadaljeval: »Tu v hiši stanujem, na drugi strani dvorišča. V podstrešni sobi. Prvo nadstropje. Časi so slabi.«

»Kaj pa je prav za prav vaša ženi?« Bila sta že na dvorišču. Mesec je po- šastno lizal tlak.

Lindsay je odprl težka vrata onstran dvorišča in jih potem spet zaklenil. Tu zadaj ni bilo nobene luči. Lepena svetilka je vzplamtala in osvetlila lesene stopnice, ki so zaškrpale pod njima.

Brezmejna tišina in tema baročne hiše sta moreče stiskali dr. Barrymoreu senca. Otrsel se je vznemirljivih misli in ponovil svoje vprašanje: »Kaj pa je prav za prav vaši ženi?«

Lindsayev glas, ki je bil prej hripav, izgubljen, je postal zdaj drugačen. Tuj, trd, uporen. »Srčne krče ima in duši jo.«

Dr. Barrymore ni opazil te izpremembe v glasu. Njegove misli so se čedalje bolj izgubljale. Prepozno bo že za ubogo ženo. Srčni krči ... Oči so se mu skoraj zapirale od utrujenosti. Da seveda, ko je moral že toliko noči prebediti! Toda počasi se je pokazal uspeh teh noči. Njegovo ime je postalo znano

v milijonskem mestu. Toda tudi njegovi lasje so se zredčili in srebrno sivih je bilo čedalje več.

»Tu je!« je dejal hripavo in odsekal Lindsay. Odprl je neko vrata in prosil zdravnika, naj vstopi.

Tesna soba. V kotu je stala železna postelja. V drugem kotu je kazalo posvečno okno kos neba. Na sredi je bila majava miza in svetilka na njej je vse bledno osvetljevala. V postelji je ležala majhna, kakor vosek blede ženska. Njene oči so bile neprimerno velike in strmele so v strop.

Zdravnik je ženo preiskal.

»Kako dobro igra.« si je dejal Lindsay. Človek bi bil skoraj res mislil, da je na smrt bolna. V njegovih očeh je zelo zrasla. Vse bo urenila, da bo prav, kakor je obljubila. Da bi le že imela zdravnikovo denarnico in prstane! Vsak izmed njih je vreden celo premoženje. Kako dolgo traja preiskava! Če bi zdajje stopil k mizi in udaril. Ne bi se moglo ponesrečiti. In potem bi bilo strašne bede konec. Spet bi lahko oba zaživela kakor se ljudem spodobi.

Toda dolgo je trajalo, preden ga je Vicky pregovorila. Nekaj je bilo v njem kar mu je brnilo, da bi človeka ubil. Toda Vicky je znala zlomiti njegov odpor. Zagrozila mu je, da ga bo zapustila. To bi bilo najhujše!

V kotu je ležala kladivo. Lindsay ga je uporno, postrani opazoval, kakor bi

se meril s sovražnikom. Doktor je stopil k mizi in vzel iz žepa beležnico. Njegov obraz je bil bled in resen. Lindsay se je ježno režal. Mimo grede je pogledal Vicky, ki je ležala trda, kakor mrtva v postelji. O, kako je znala igrati! Še celo zdravnika, tega izkušnega, znanega zdravnika je premotila.

Dr. Barrymore se je sklonil čez mizo in začel pisati recept.

Zdaj! Lindsayu so začele drhteti roke. Ves je zatrepal. Jezik se mu je vse suh lepil na nebo in za trenutek je obupano zahrepenel po kozarcu vode. Potem se je spomnil zelenega travnika, kjer se je v otroških letih tolikokrat igral.

Zdravnik je pisal z zlatim polnimnim peresom. Soj svetilke se je lesketaje odbijal od rumene kovine. Za nepomembni, zahrbtni lesket je razdiral Lindsaya. Te, da je iznenada zagorel v njem pohlep. En sam skok. Kladivo je zagrabil s koščeno pestjo, neka tuja sila je dvignila njegovo roko in težko železo je udarilo na zdravnika tihnik.

Dr. Barrymore se je zgrudil. Niti kriki ni bil. Miren, negiben je obležal na tleh. Pohlepno mu je Lindsay probrskal žep. Denarnica! Denar! Prstani! Ura! Več je bilo, dosti več, kakor je pričakoval. Z divjim zmagošnjavjem v očeh je skočil k postelji in pokazal ženi v krčevito stisnjenih rokah vse plen.

Ona pa se ni zgenila. Samo rahel drget

je videl na njenem obrazu. Lindsay je strmel in sam ni vedel, kdaj so se mu odprla usta. Potem jo je stresel in krčevito zaihtel. Zmeraj z istim visokim, spazmičnim glasom je ponavljala njeno ime. In njen komaj razumljivi glas je stokal: »Zdravnika — prosim — hitro — zdravnika — zdravnika — u. u. u. mi. i. ram. i.«

Izraz nepopisne smrtno groze se je lesketal na njenem obrazu. Ne dolgo. Potem se je iznenada vzpela visoko, zelo visoko in omahnila s strašnim krikom na zaj. Vse v sobi je utihnilo.

Lindsay je molče strmel v svojo ženo. Potem se je zavilil čez posteljo.

Na tleh je ležala zlata ura, zmečkani bankovci, denarnica, zlati polnimni pero in vsi lesketajoči se, dragoceni prstani. Svetilka je medlo plapolala. Lasje dr. Barrymore sta se na čelu zavihnili. Majhna pleša se je pokazala.

Ura na zvoniku je odbila dve in veter, ki je naznanja jutro, je piskal med tra. movi.

Sveže najfineše
norveško
RIBJE OLJE
iz lekarne

DR. G. PICCOLIJA
V LJUBLJANI — se
priporoča sledim
slabotnim osebam.